

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžso/115/2015
Identifikačné číslo spisu:	8014200176
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8014200176.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Patryk Zabawa - ARTIMA, IČO: 46 022 546, Centrálna 632/7 Svidník, zastúpený: JUDr. Dušan Remeta, advokát, Masarykova 2, Prešov, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej č. 53231-2/2013-BA zo dňa 05. decembra 2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 05. februára 2015, č.k. 14Scud/9/2014-26, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 05. februára 2015, č.k. 14Scud/9/2014-26, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 05. februára 2015, č.k. 14Scud/9/2014-26, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 53231-2/2013-BA zo dňa 05. decembra 2013; a účastníkom náhradu trov nepriznal.

V správnom konaní vydala Sociálna poisťovňa pobočka Prešov rozhodnutie č. 22835-34/2013-PO zo dňa 16. augusta 2013, ktorým bolo rozhodnuté, že pani X. U., nar. XY, nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi zamestnávateľa Patryk Zabawa - Artima, dňom 01. marca 2013 podľa slovenskej legislatívy. Proti tomuto rozhodnutiu sa žalobca aj pani X. U. odvolali, pričom Sociálna poisťovňa, ústredie ako odvolací orgán, obe odvolania rozhodnutím č. 53231-2/2013-BA zo dňa 05. decembra 2013 zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

V odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 14Scud/9/2014 zo dňa 05. februára 2015 prvostupňový súd poukazuje na absenciu tvrdenia o porušení subjektívnych práv žalobcu v žalobe. Za nedôvodnú považuje námietku žalobcu, že prvostupňový správny orgán a žalovaná ako organizačné zložky Sociálnej poisťovne neboli oprávnené vykonať v predmetnej veci kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu, a to s poukazom na § 195 ods. 1 až ods. 3 a § 196 ods. 1 až ods. 7 zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Za nedôvodnú súd považoval tiež námietku porušenia zásady dvojínštančnosti konania, keďže žalovaná

nerozhodovala na základe iných dôkazov ako tých, ktoré boli zistené pred vydaním prvostupňových rozhodnutí, pričom oba stupne konania tvoria jeden celok. Žalovaná druhostupňové rozhodnutie len podrobnejšie odôvodnila, pričom takýto postup dovoľuje zákon o sociálnom poistení.

Prvostupňový rozsudok napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie a zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej. Namietal porušenie práva na spravodlivý proces, na dodržanie zásad správneho konania, práva podnikat' a dosahovať zisk. V dôsledku rozhodnutia žalovanej má ťažkosti s udržíaním doterajších a náborom nových zamestnancov. Nesúhlasil so záverom prvostupňového súdu, podľa ktorého postupom žalovanej nedošlo k porušeniu princípu dvojinstančnosti správneho konania. Namietal, že do kompetencie žalovanej nepatrí uskutočňovanie kontroly týkajúcej sa reálneho výkonu činnosti zamestnancov.

Z preberania a distribúcie letákov má vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo preukazuje reálny výkon činnosti na území SR. Namietal aj spôsob výkonu kontroly, nakoľko organizačnej zložke predložil všetky podklady, ktoré si kontrolóri vyžiadali. Žalovaná si nevyžiadala ďalšie doklady, nepristúpila k osobnému výsluchu zamestnancov a ani inému spôsobu preverení tvrdenia. Zdôraznil každoročné podávanie daňového priznania na daň z príjmu. Pokiaľ ide o nepreukázanie reálneho výkonu činnosti - nie je možné zo samotnej okolnosti nezastihnutia zamestnávateľa alebo zamestnanca v mieste podnikania v čase výkonu kontroly vyvodit' záver, že u žalobcu nebol preukázaný reálny výkon práce jeho zamestnancov na území Slovenskej republiky. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovanej č. 8519-5/2012-BA zo dňa 28.06.2012, v ktorom táto vyslovila totožný názor. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal s ďalšími argumentmi uvedenými v žalobe, najmä porušením princípu rovnakého zaobchádzania. Ďalej namieta, že došlo k neprípustnej retroaktívite v rozhodnutiach žalovanej. Podotkol, že nepribratím zamestnankyne do konania jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Rozhodnutím a postupom žalovanej došlo k porušeniu viacerých subjektívnych práv zamestnankyne žalobcu, v dôsledku čoho bolo potrebné jej pribratie do konania podľa § 250 ods. 1 O.s.p.

Z vyjadrenia žalovanej doručeného Krajskému súdu v Prešove vyplýva, že Sociálna poisťovňa vykonáva kontroly reálneho výkonu činnosti zamestnancov, ktorí majú bydlisko v Poľskej republike a ktorých zamestnávateľ má sídlo na území Slovenskej republiky, na základe podnetu ZUS Varsava. Ak ide o zamestnancov, ktorým doteraz nebol vystavený formulár PD A1 o určení uplatniteľnej legislatívy a na základe kontrol nebol preukázaný reálny výkon činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky a splnenie podmienok registrovaného sídla zamestnávateľa, Sociálna poisťovňa rozhodne o tom, že dotknutému zamestnancovi povinné sociálne poistenie na území Slovenskej republiky nevzniklo. O uvedených skutočnostiach bola informovaná centrála poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS vo Varsave listom č. 36968-2/2013-BA zo dňa 25. júla 2013, na ktorý žalobca v odvolaní poukazuje. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Varsava listom č. 992900/502/32/2013 zo dňa 10.10.2013 tieto skutočnosti akceptovala. Žalovaná uvádza, že nezasahuje do majetkových práv žalobcu, keďže nerozhoduje o odvodovej povinnosti, ale o vzniku, resp. zániku sociálneho poistenia zamestnancov žalobcu podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že za týchto zamestnancov nebol povinný platiť poisťné na povinné sociálne poistenie. Tvrdí, že žalobcovi takisto nebráni využívať právo na podnikanie a dosahovanie zisku. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. obchodnými, pracovnými zmluvami, dochádzkami zamestnancov. Sociálna poisťovňa vychádza aj z dohodnutých mzdových podmienok. Keďže daňové úrady neurčujú uplatniteľnú legislatívu, stanovisko daňového úradu by bolo irelevantné. K námietke, ktorou žalobca poukazuje na rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. 8519-5/2012-BA zo dňa 28.06.2012 ide o jediné rozhodnutie v skutkovo a právne obdobnej veci, ktorým bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového orgánu. Sociálna poisťovňa - ústredie prehodnotila svoj právny názor. Ďalej poukázala na to, že ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. sa v správnom konaní nepoužíva a má za to, že vstúpenie zamestnanca do konania by malo slúžiť na odstránenie nedostatku vecnej legitímácie, ktorá existuje od začiatku konania. Zamestnankyňa žalobcu bola účastníčkou správneho konania a taktiež ako zamestnankyňa mala právo podať žalobu o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia. Ak

zamestnankyňa svoje právo nevyužila, nebola dotknutá na svojich subjektívnych právach, pretože tieto formou žaloby ani pred súdom nehájila. Vzhľadom na všetky uvedené argumenty potom žalovaná navrhuje, aby odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

X. U. bola ako zamestnankyňa žalobcu účastníčkou správneho konania, pričom je celkom zrejmé, že zrušenie napadnutého rozhodnutia sa bude dotýkať jej práv a povinností, keďže predmetom rozhodnutia bola otázka, či X. U. vzniklo povinné sociálne poistenie podľa slovenskej legislatívy. Od vzniku povinného sociálneho poistenia sa potom odvíja celý rad práv i povinností, napr. povinnosť zamestnávateľa platiť poistné na povinné nemocenské, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti, resp. právo zamestnanca po splnení v zákone definovaných predpokladov poberať dávky sociálneho poistenia.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Krajský súd postupoval nesprávne, keď do konania ako účastníka nepribral X. U. podľa § 250 ods. 1 veta druhá O.s.p. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd priberie do konania X. U., vec znovu prejedná a rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.